

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Робоча програма
навчальної дисципліни
"АНАЛІЗ У ГАЛУЗЯХ"
для студентів спеціальності 8.18010014
"Управління фінансово-економічною безпекою"
денної форми навчання

Харків. Вид. ХНЕУ, 2014

Затверджено на засіданні кафедри економічного аналізу.
Протокол № 1 від 30.08.2013 р.

Укладач Мішин О. Ю.

P58 Робоча програма навчальної дисципліни "Аналіз у галузях" для студентів спеціальності 8.18010014 "Управління фінансово-економічною безпекою" денної форми навчання / укл. О. Ю. Мішин. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2014. – 54 с. (Укр. мов.)

Подано тематичний план навчальної дисципліни, її зміст за модулями і темами, плани лекцій, практичних і семінарських занять, матеріали для закріплення та контролю знань, методики активізації процесу навчання, а також критерії оцінювання знань студентів.

Рекомендовано для студентів спеціальності 8.18010014 "Управління фінансово-економічною безпекою" денної форми навчання.

Вступ

Перехід України до ринкової економіки обумовив необхідність здійснення економічного аналізу на підприємствах усіх галузей економіки.

У широкому розумінні економічний аналіз – це мистецтво інтерпретації, оцінки та узагальнення результатів господарської діяльності підприємств. Такі терміни, як "ліквідність", "платоспроможність", "фондоємність", "обсяг роздрібного товарообігу", "сезонність", "ритмічність", "урожайність", "дохідність акцій" широко використовуються у практиці підприємств, установ, організацій. Кожен інвестор, менеджер, бухгалтер чи аналітик повинен мати чітке уявлення про економічний аналіз, його особливості на підприємствах певної галузі виробництва чи послуг для того, щоб ефективно працювати та знаходити резерви підвищення ефективності їх діяльності, спілкуватися у діловому світі.

Нові підходи, напрями, методики економічного аналізу, розширення їх практичного застосування викликають необхідність у підготовці висококваліфікованих спеціалістів-аналітиків, у тому числі і для підприємств роздрібної торгівлі, сільськогосподарських підприємств, комерційних банків, підприємств емітентів цінних паперів та бюджетних установ.

Метою даної навчальної дисципліни є вивчення студентами теоретичних основ і набуття практичних навичок аналізу діяльності підприємств різних галузей економіки.

Об'єктом вивчення навчальної дисципліни є діяльність торгових, сільськогосподарських підприємств, бюджетних організацій та банківських установ, які функціонують як цілісні адаптивні системи. Предметом вивчення є методи та методики аналізу діяльності підприємств різних галузей виробництва та послуг.

Дану програму підготовано на основі галузевого стандарту Міністерства освіти і науки України з урахуванням вимог навчального плану для студентів спеціальності "Управління фінансово-економічною безпекою".

Вивчення навчальної дисципліни дає можливість набуття досвіду аналізу діяльності торгових, сільськогосподарських підприємств, банків,

бюджетних установ, вироблення навичок самостійної роботи з літературними джерелами, первинною, звітною та обліковою документацією суб'єктів господарювання, поглибленням й розширенням економічних знань.

Структура програми навчальної дисципліни подана в табл. 1.

Таблиця 1

Структура навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна: підготовка магістрів	Напрямок, галузь, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 5, у тому числі: змістовних модулів – 2; самостійна робота	Галузь знань 1801 "Специфічні категорії"	Вибіркова. Рік підготовки: 1
	Спеціальність (професійне спрямування): 8.18010014 "Управління фінансово-економічною безпекою"	Лекції (теоретична підготовка): 34 години; семінарські та практичні заняття: 34 години; самостійна робота: 112 годин
Загальна кількість годин: 180; змістовний модуль 1 – 81 година; змістовний модуль 2 – 99 годин	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	
Кількість тижнів – 17; кількість годин на тиждень – 4		Вид контролю: іспит

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних, практичних (семінарських). Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час семінарських занять. Також велике значення в процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів.

1. Кваліфікаційні вимоги до студентів

Необхідною навчальною базою дисципліни є засвоєння знань з таких навчальних дисциплін, як: "Економічна теорія", "Мікроекономіка", "Макроекономіка", "Організація і методика економічного аналізу", "Статистика", "Бухгалтерський облік", "Бухгалтерський облік і звітність в бюджетних установах".

Перелік знань, якими повинні оволодіти студенти в процесі вивчення навчальної дисципліни:

особливості діяльності та економічного аналізу підприємств роздрібної торгівлі, сільськогосподарських підприємств, банків, підприємств емітентів цінних паперів та бюджетних установ;

теоретичні поняття, категорії, що стосуються діяльності бюджетних та банківських установ, торгових, сільськогосподарських підприємств та підприємств-емітентів цінних паперів;

інформаційна база аналізу залежно від галузевої приналежності підприємства;

методичне забезпечення аналізу діяльності підприємств роздрібної торгівлі, підприємств емітентів цінних паперів, сільськогосподарських підприємств, бюджетних установ, банків.

Перелік умінь та навичок, які повинні бути сформовані у студента в процесі засвоєння даної навчальної дисципліни включає:

загальнофункціональні вміння та навички, що полягають в узагальненні та критичній оцінці існуючих методів і методик аналізу діяльності підприємств і установ різних галузей виробництва і послуг;

предметно-видові вміння та навички включають вміння: організувати аналітичну роботу в бюджетних, банківських установах, торгових, сільськогосподарських підприємствах; здійснювати аналіз трудових ресурсів, основних засобів, фінансування діяльності підприємств і установ різних галузей виробництва і послуг, а також здійснювати оцінку ефективності їх діяльності та пошук напрямів її підвищення.

Викладання навчальної дисципліни здійснюється послідовно від питань організації методичного та інформаційного забезпечення до практичних аспектів здійснення аналізу і дозволяє оволодіти компетентностями (табл. 1).

**Опис компетентностей, яких набуває та здатен продемонструвати магістр
після опанування навчальної дисципліни**

Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4
<p>Особливості діяльності та економічного аналізу підприємств роздрібної торгівлі, сільськогосподарських підприємств, банків, підприємств емітентів цінних паперів та бюджетних установ;</p> <p>теоретичні поняття, категорії, що стосуються діяльності бюджетних та банківських установ, торгових, сільськогосподарських підприємств та підприємств-емітентів цінних паперів;</p> <p>інформаційна база аналізу</p>	<p>Узагальнювати та здійснювати критичну оцінку існуючих методів і методик аналізу діяльності підприємств та установ різних галузей виробництва і послуг;</p> <p>організовувати аналітичну роботу в бюджетних, банківських установах, на торгових, сільськогосподарських підприємствах;</p> <p>здійснювати аналіз трудових ресурсів, основних засобів, фінансування діяльності підприємств і установ різних галузей виробництва та послуг;</p> <p>здійснювати оцінку ефективності їх діяльності та пошук напрямів її підвищення;</p> <p>визначати напрями розвитку аналітичних досліджень як підґрунтя для прийняття рішень;</p> <p>визначати стратегічні напрями розвитку аналітичної роботи на підприємствах та в установах;</p> <p>планувати аналітичні дослідження в банку;</p> <p>складати плани асигнувань у бюджетних установах;</p> <p>обирати та обґрунтовувати стратегії оптових закупівель на підприємствах торгівлі</p>	<p>Здійснювати збір та обробку аналітичної інформації;</p> <p>створювати бази даних аналітичної інформації;</p> <p>оцінювати вплив міжособистісних комунікацій на виконання планових показників;</p> <p>здійснювати формування та оптимізацію функціонування інформаційних каналів;</p> <p>формувати інформаційне забезпечення аналітичної діяльності</p>	<p>Обирати та обґрунтовувати форми контролю за реалізацією результатів аналізу;</p> <p>організовувати контроль за впровадженням виявлених у процесі аналізу резервів;</p> <p>контролювати якість інформаційного та методичного забезпечення аналізу;</p> <p>розробляти рекомендації щодо вдосконалення аналітичної роботи підприємств та установ</p>

Закінчення табл. 1

1	2	3	4
<p>методичне забезпечення аналізу діяльності підприємств роздрібною торгівлю, підприємств-емітентів цінних паперів, сільськогосподарських підприємств, бюджетних установ, банків</p>	<p>формувати оптимальну структуру підрозділів підприємства, що здійснюють аналітичні функції; організувати взаємодію структурних підрозділів у процесі здійснення аналізу діяльності підприємств; організувати проведення аналітичних досліджень; визначати методи і прийоми аналізу діяльності підприємств; аналізувати ціни на товари підприємств роздрібною торгівлю; здійснювати перспективний аналіз банківської діяльності; обирати та обґрунтовувати засоби мотивації для реалізації аналітичних досліджень; узгоджувати інтереси персоналу, керівництва, власників та інших користувачів аналітичної інформації в результатах аналізу; здійснювати пошук шляхів підсилення матеріальної мотивації аналітиків; розробляти методичне забезпечення аналізу діяльності торговельних підприємств; здійснювати оцінку та порівняльну характеристику методів аналізу діяльності сільськогосподарських підприємств; здійснювати рейтингову оцінку діяльності банківських установ</p>		<p>розробляти заходи щодо реалізації резервів покращення ефективності функціонування підприємств та установ; приймати рішення за результатами аналізу</p>

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тематичний план складається з двох модулів, кожен з яких містить кілька навчальних елементів. Структуру залікового кредиту наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Теми	Кількість годин, відведених на		
	лекції	семінарські та практичні заняття	самостійну роботу
Змістовний модуль 1. Аналіз діяльності торгових підприємств та банків			
Тема 1. Аналіз діяльності торгових підприємств	6	6	18
Тема 2. Аналіз діяльності банків	10	10	31
Разом за змістовним модулем 1	16	16	49
Змістовний модуль 2. Аналіз діяльності підприємств-емітентів цінних паперів, бюджетних установ та сільськогосподарських підприємств			
Тема 3. Аналіз операцій з цінними паперами	4	4	14
Тема 4. Аналіз діяльності бюджетних установ	8	8	28
Тема 5. Аналіз діяльності сільськогосподарських підприємств	6	6	21
Разом за змістовним модулем 2	18	18	63
Усього за навчальною дисципліною	34	34	112

3. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами

Змістовний модуль 1. Аналіз діяльності торгових підприємств та банків

Тема 1. Аналіз діяльності торгових підприємств

Мета, завдання, предмет, об'єкти, методи і прийоми аналізу діяльності торгових підприємств. Особливості економічного аналізу діяльності торгових підприємств. Інформаційне забезпечення аналізу діяльності торгових підприємств.

Аналіз обсягу і динаміки роздрібного товарообігу. Фактори, що впливають на обсяг роздрібного товарообігу. Аналіз структури роздрібного товарообігу. Аналіз швидкості роздрібного товарообігу. Факторний аналіз часу оборотності товарів. Оперативний аналіз роздрібного товарообігу. Аналіз сезонності.

Аналіз споживчого попиту. Аналіз кривих попиту та пропозиції. Досягнення рівноваги між попитом та пропозицією за допомогою цін.

Аналіз комерційного ризику. Вибір раціональної стратегії оптових закупок в умовах невизначеності. Максимінна оцінка за критерієм Вальда. Мінімаксний критерій Севіджа. Критерій Гурвіца. Аналіз норми прибутку.

Аналіз дохідності, рентабельності діяльності торгових підприємств.

Тема 2. Аналіз діяльності банків

Мета, завдання, предмет, об'єкти, методи і прийоми аналізу діяльності банків. Класифікація видів аналізу, що застосовуються в банках. Інформаційне забезпечення аналізу діяльності банків. Організація аналітичної роботи в банках. Банківські нормативи та їх коротка характеристика. Експрес-аналіз активів, зобов'язань і капіталу банку.

Поняття активів та активних операцій банку. Аналіз структури і динаміки активів банку. Аналіз кредитного портфеля банку. Аналіз кредитоспроможності позичальника. Аналіз якості кредитного портфеля та достатності резервів на покриття можливих втрат. Аналіз ефективності та дохідності кредитних операцій банківських установ. Аналіз портфеля цінних паперів банку. Система показників аналізу якості акцій, облигацій. Аналіз операцій банку з векселями. Аналіз дохідності операцій банку з цінними паперами. Аналіз розрахунково-касових та валютних операцій банку. Аналіз якості платіжного та розрахунково-касового обслуговування контрагентів. Аналіз міжбанківських та внутрішньобанківських операцій банків.

Аналіз структури і динаміки пасивів банку. Аналіз структури капіталу банку. Аналіз структури і динаміки зобов'язань банківських установ. Аналіз депозитної політики банків. Аналіз ефективності формування та використання банківських ресурсів.

Аналіз фінансового стану банків. Аналіз ліквідності банку: показники миттєвої, поточної та короткострокової ліквідності. Аналіз фінансової стійкості банку. Аналіз ділової активності банків.

Аналіз структури і динаміки доходів банку. Аналіз відносних показників дохідності. Аналіз структури і динаміки витрат банків. Аналіз відносних показників витратності. Співставлення показників витратності і дохідності. Аналіз фінансових результатів діяльності банку. Аналіз формування та використання прибутку. Методика розрахунку показників рентабельності доходу та рентабельності роботи банку. Оцінка кредитних, інвестиційних, валютних та процентних ризиків. Оцінка дотримання банками нормативів кредитного ризику.

Змістовний модуль 2. Аналіз діяльності підприємств-емітентів цінних паперів, бюджетних установ та сільськогосподарських підприємств

Тема 3. Аналіз операцій з цінними паперами

Види цінних паперів та зміст емісійної діяльності підприємств. Аналіз фінансового стану підприємств-емітентів на ринку цінних паперів. Аналіз структури акціонерного капіталу. Аналіз дивідендної політики підприємств. Аналіз параметрів акцій. Аналіз параметрів облігацій. Аналіз вексельних операцій.

Тема 4. Аналіз діяльності бюджетних установ

Задачі й основні напрями аналізу фінансово-господарської діяльності бюджетних установ. Інформаційна база аналізу. Бухгалтерський баланс і звітність як система показників, що характеризують фінансово-господарську діяльність бюджетної установи.

Аналіз виконання затвердженого кошторису витрат. Аналіз використання коштів за статтями кошторису витрат. Аналіз співвідношення касових і фактичних витрат. Аналіз фінансування бюджетної установи. Показники аналізу фінансового стану бюджетної установи.

Аналіз ресурсного забезпечення діяльності бюджетних установ. Аналіз штатів і їхньої структури. Аналіз співвідношення обсягів різних видів робіт і складу виконавців. Аналіз кваліфікаційно-посадового складу працівників бюджетної установи. Аналіз ефективності використання робочого часу працівників бюджетної установи. Аналіз контингенту в вищих навчальних закладах. Аналіз основних засобів в установах охорони здоров'я та закладах освіти. Аналіз ефективності використання навчальних площ. Аналіз матеріально-технічного забезпечення бюджетних установ.

Особливості та методичне забезпечення аналізу функціональної діяльності дошкільних закладів та шкіл, вищих навчальних закладів, медичних установ.

Тема 5. Аналіз діяльності сільськогосподарських підприємств

Особливості сільськогосподарського виробництва. Мета, завдання, предмет, об'єкти, методи і прийоми аналізу діяльності сільськогосподарських підприємств. Джерела інформації для аналізу.

Аналіз фінансового стану господарства. Аналіз платоспроможності сільськогосподарського підприємства. Аналіз стану та ефективності використання оборотних коштів.

Аналіз виробництва продукції рослинництва і тваринництва.

Аналіз використання земельного фонду. Склад, розміри і структура земельного фонду. Аналіз структури посівних площ. Ефективність використання земельного фонду.

Аналіз забезпечення основними фондами і їхнього використання. Склад і структура основних фондів. Аналіз забезпеченості господарства енергетичними ресурсами. Аналіз використання сільськогосподарської техніки. Аналіз фондівіддачі основних фондів.

Аналіз трудових ресурсів. Аналіз забезпеченості сільськогосподарського підприємства робочою силою. Аналіз трудових витрат у господарстві. Факторний аналіз фонду оплати праці.

Аналіз собівартості продукції рослинництва і тваринництва.

Аналіз доходів, витрат та фінансових результатів господарства.

4. Плани лекцій

Змістовний модуль 1. Аналіз діяльності торгових підприємств та банків

Тема 1. Аналіз діяльності торгових підприємств

1.1. Значення, завдання, інформаційне забезпечення та види аналізу діяльності торгових підприємств.

1.2. Аналіз структури, динаміки та ритмічності товарообігу.

1.3. Факторний аналіз обсягу товарообігу.

1.4. Аналіз швидкості товарообігу.

1.5. Аналіз доходів, витрат та рентабельності діяльності торгових підприємств.

1.6. Аналіз комерційних ризиків торгових підприємств.

Література: [1; 4; 5; 11].

Тема 2. Аналіз діяльності банків

2.1. Значення, завдання, інформаційне забезпечення, види та етапи аналізу діяльності банків.

2.2. Характеристика банківських нормативів.

2.3. Експрес-аналіз діяльності банків.

2.4. Аналіз активних операцій банків.

2.4.1. Аналіз структури і динаміки активів.

2.4.2. Аналіз кредитного портфеля.

2.4.3. Аналіз портфеля цінних паперів.

2.4.4. Аналіз розрахунково-касових та валютних операцій.

2.5. Аналіз пасивних операцій банків.

2.5.1. Аналіз структури і динаміки пасивів банку.

2.5.2. Аналіз капіталу банку та його складових.

2.5.3. Аналіз зобов'язань банку.

2.6. Аналіз фінансового стану банків.

2.6.1. Аналіз ліквідності і платоспроможності банків.

2.6.2. Аналіз фінансової стійкості банківських установ.

2.6.3. Аналіз ділової активності банків.

2.7. Аналіз доходів, витрат та фінансових результатів банків.

2.7.1. Аналіз доходів банків.

2.7.2. Аналіз витрат банків.

2.7.3. Аналіз фінансових результатів діяльності банків.

2.8. Аналіз банківських ризиків.

Література: [1 – 3; 7; 8; 12].

Змістовний модуль 2. Аналіз діяльності підприємств-емітентів цінних паперів, бюджетних установ та сільськогосподарських підприємств

Тема 3. Аналіз операцій з цінними паперами

3.1. Значення, завдання, інформаційне та методичне забезпечення аналізу діяльності підприємств-емітентів цінних паперів.

3.2. Особливості аналізу фінансового стану підприємств-емітентів цінних паперів.

3.3. Аналіз акціонерного капіталу та дивідендної політики підприємств-емітентів цінних паперів.

3.4. Аналіз ефективності операцій з цінними паперами.

Література: [1; 4; 5].

Тема 4. Аналіз діяльності бюджетних установ

4.1. Значення, завдання, інформаційне та методичне забезпечення аналізу діяльності бюджетних установ.

4.2. Поняття про кошториси бюджетних установ та методика аналізу їх виконання за загальним і спеціальним фондами.

4.3. Аналізу фінансового стану бюджетних установ.

4.3.1. Аналіз балансу бюджетних установ.

4.3.2. Аналіз фінансової стійкості та ліквідності бюджетних установ.

4.4. Аналіз ресурсного забезпечення діяльності бюджетних установ.

4.4.1. Аналіз трудових ресурсів бюджетних установ.

4.4.2. Аналіз основних засобів бюджетних установ.

4.4.3. Аналіз матеріальних ресурсів бюджетних установ.

4.5. Аналіз функціональної діяльності бюджетних установ.

4.5.1. Аналіз функціональної діяльності установ дошкільної та середньої освіти.

4.5.2. Аналіз функціональної діяльності вищих навчальних закладів.

4.5.3. Аналізу функціональної діяльності установ охорони здоров'я.

Література: [1; 4 – 6].

Тема 5. Аналіз діяльності сільськогосподарських підприємств

5.1. Значення, завдання, інформаційне, методичне забезпечення та особливості аналізу діяльності сільськогосподарських підприємств.

5.2. Особливості аналізу фінансового стану сільськогосподарських підприємств.

5.3. Аналіз випуску сільськогосподарської продукції.

5.3.1. Факторний аналіз валового збору продукції рослинництва.

5.3.2. Факторний аналіз виходу продукції тваринництва.

5.4. Аналіз структури та ефективності використання земельного фонду сільськогосподарського підприємства.

5.5. Аналіз забезпеченості сільськогосподарських підприємств трудовими ресурсами та ефективності їх використання.

5.6. Аналіз ефективності використання основних засобів у сільськогосподарському виробництві.

5.7. Аналіз собівартості та рентабельності сільськогосподарської продукції.

5.7.1. Аналіз структури і динаміки витрат за елементами та статтями калькуляції.

5.7.2. Аналіз собівартості продукції рослинництва.

5.7.3. Аналіз собівартості продукції тваринництва.

5.7.4. Аналіз рентабельності діяльності сільськогосподарських підприємств.

Література: [1; 4; 5; 9; 10].

5. Плани семінарських та практичних занять

Тематику семінарських та практичних занять із їх погодинним розподілом і рекомендованою літературою наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Тематика семінарських та практичних занять

Назва теми	Теми семінарських та практичних занять	Кількість годин	Рекомендована література
1	2	3	4
Змістовний модуль 1. Аналіз діяльності торгових підприємств та банків			
Тема 1. Аналіз діяльності торгових підприємств	Семінарське заняття 1.1. Предмет, об'єкти, методи і прийоми аналізу діяльності торгових підприємств. 1.2. Особливості аналізу діяльності торгових підприємств. 1.3. Інформаційне забезпечення аналізу діяльності торгових підприємств. 1.4. Аналіз споживчого попиту. 1.5. Поняття про обсяг і структуру роздрібного товарообігу. Практичне заняття 1.6. Аналіз обсягу роздрібного товарообігу. 1.7. Аналіз структури товарообігу. Практичне заняття 1.8. Аналіз динаміки товарообігу. 1.9. Аналіз швидкості товарообігу. 1.10. Аналіз ритмічності товарообігу	6	[1; 4; 5; 11]

1	2	3	4
Тема 2. Аналіз діяльності банків	<p align="center">Семінарське заняття</p> <p>2.1. Інформаційне та методичне забезпечення діяльності банків.</p> <p>2.2. Поняття про банківські нормативи.</p> <p>2.3. Класифікація видів аналізу діяльності банків.</p> <p>2.4. Етапи та показники експрес-аналізу діяльності банків.</p> <p>2.5. Поняття про банківські активи і пасиви, їх види та методику оцінки.</p> <p>2.6. Методичне забезпечення аналізу розрахункових, валютних та операцій з цінними паперами банків.</p> <p align="center">Практичне заняття</p> <p>2.7. Аналіз кредитоспроможності позичальників.</p> <p>2.8. Аналіз кредитних та розрахункових операцій банків.</p> <p align="center">Практичне заняття</p> <p>2.9. Аналіз депозитних операцій банку.</p> <p>2.10. Аналіз структури і динаміки банківського капіталу.</p> <p align="center">Семінарське заняття</p> <p>2.11. Методичне забезпечення коефіцієнтного аналізу фінансового стану банків.</p> <p>2.12. Методичне забезпечення аналізу доходів, витрат та фінансових результатів діяльності банків.</p> <p>2.13. Методики аналізу банківських ризиків.</p> <p align="center">Практичне заняття</p> <p>2.14. Оцінка ліквідності та ділової активності банку.</p> <p>2.15. Аналіз структури і динаміки доходів і витрат банків</p>	10	[1 – 3; 7; 8; 12]

1	2	3	4
Змістовний модуль 2. Аналіз діяльності підприємств-емітентів цінних паперів, бюджетних установ та сільськогосподарських підприємств			
Тема 3. Аналіз операцій з цінними паперами	<p align="center">Семінарське заняття</p> <p>3.1. інформаційне та методичне забезпечення аналізу діяльності підприємств-емітентів цінних паперів.</p> <p>3.2. Види цінних паперів.</p> <p>3.3. Методичне забезпечення аналізу акціонерного капіталу підприємств-емітентів цінних паперів.</p> <p>3.4. Порівняльна характеристика типів дивідендної політики.</p> <p align="center">Практичне заняття</p> <p>3.5. Експрес-аналіз фінансового стану підприємств-емітентів цінних паперів.</p> <p>3.6. Аналіз параметрів акцій, облігацій та векселів</p>	4	[1; 4; 5]
Тема 4. Аналіз діяльності бюджетних установ	<p align="center">Семінарське заняття</p> <p>4.1. Види бюджетних установ.</p> <p>4.2. Мета, завдання, об'єкти, методичне та інформаційне забезпечення аналізу діяльності бюджетних установ.</p> <p>4.3. Поняття про структуру кошторису бюджетної установи за загальним і спеціальним фондами.</p> <p>4.4. Загальна оцінка використання коштів бюджетними установами.</p> <p>4.5. Особливості аналізу фінансового стану бюджетних установ.</p> <p align="center">Практичне заняття</p> <p>4.6. Аналіз структури і динаміки балансу бюджетної установи.</p> <p>4.7. Аналіз показників ліквідності бюджетної установи</p>	8	[1; 4 – 6]

1	2	3	4
	<p style="text-align: center;">Практичне заняття</p> <p>4.8. Аналіз ресурсного забезпечення установ освіти.</p> <p>4.9. Аналіз ресурсного забезпечення установ охорони здоров'я.</p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття</p> <p>4.10. Аналіз виконання річного плану обсягу діяльності дошкільних та середніх загальноосвітніх закладів.</p> <p>4.11. Аналіз виконання плану обсягу функціональної діяльності лікарень</p>		
<p>Тема 5. Аналіз діяльності сільськогосподарських підприємств</p>	<p style="text-align: center;">Семінарське заняття</p> <p>5.1. Особливості сільськогосподарського виробництва.</p> <p>5.2. Інформаційне та методичне забезпечення аналізу діяльності сільськогосподарських підприємств.</p> <p>5.3. Особливості аналізу фінансового стану господарств.</p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття</p> <p>5.4. Факторний аналіз валового збору продукції рослинництва та узагальнення резервів зростання виробництва продукції рослинництва.</p> <p>5.5. Факторний аналіз виходу продукції тваринництва та узагальнення резервів його зростання</p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття</p> <p>5.6. Аналіз розміру і структури та використання земельного фонду.</p> <p>5.7. Аналіз ефективності використання основних засобів сільськогосподарських підприємств.</p> <p>5.8. Аналіз ефективності використання трудових ресурсів.</p> <p>Практичне заняття</p> <p>5.9. Аналіз собівартості сільськогосподарської продукції.</p> <p>5.10. Аналіз показників рентабельності сільськогосподарського виробництва</p>	<p style="text-align: center;">6</p>	<p>[1; 4; 5; 9; 10]</p>

6. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студента над засвоєнням даної навчальної дисципліни включає вивчення і конспектування питань, що винесені на самостійне опрацювання, підготовка до виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ), рефератів, виступів на семінарських заняттях.

За кожною з тем навчальної дисципліни передбачено вивчення теоретичних питань, що вимагає від студентів роботи не тільки з навчально-методичною літературою, а й над матеріалами періодичних видань та законодавчими і нормативними актами.

Тематика завдань для самостійної роботи

Змістовний модуль 1. Аналіз діяльності торгових підприємств та банків

Тема 1. Аналіз діяльності торгових підприємств

1. Аналіз комерційних ризиків підприємств роздрібної торгівлі.
2. Сутність критеріїв Гурвіца, Севіджа і Вальда.
3. Аналіз ризику при різних співвідношеннях ймовірного попиту та стратегій закупівель.
4. Сутність соціального фактора впливу на обсяг роздрібного товарообігу.
5. Порядок розрахунку впливу факторів, пов'язаних із використанням основних засобів, на обсяг роздрібного товарообігу.

Тема 2. Аналіз діяльності банків

1. Фактори, що впливають на надійність банків.
2. Звітність комерційного банку: склад, структура, терміни подання.
3. Аналіз законодавчого та нормативного забезпечення діяльності банків.
4. Економіко-математичні методи, придатні для використання в аналізі діяльності банків.
5. Виконавці аналітичної роботи в банках.
6. Аналіз доцільності отримання міжбанківських кредитів.

7. Експрес-аналіз фінансового стану банку.
8. Сутність ділової активності та особливості її оцінки в банках.
9. Аналіз процентних доходів банку.
10. Застосування графічного методу в оцінці динаміки показників рентабельності та прибутковості діяльності банку.

Змістовний модуль 2. Аналіз діяльності підприємств-емітентів цінних паперів, бюджетних установ та сільськогосподарських підприємств

Тема 3. Аналіз операцій з цінними паперами

1. Розрахунок вартості вкладеного капіталу за формулою простих і складних відсотків.
2. Аналіз якісних параметрів цінних паперів суб'єктів ринку.
3. Простий і перекладний вексель.
4. Аналіз руху вексельної заборгованості.
5. Види цінних паперів.

Тема 4. Аналіз діяльності бюджетних установ

1. Поняття про бюджетний кодекс.
2. Характеристика економіко-математичних методів, що можуть бути використані для аналізу діяльності бюджетних установ.
3. Роль статистичної звітності як джерела аналізу діяльності бюджетних установ.
4. Відмінності між фактичними і касовими витратами.
5. Структура спеціального фонду установ освіти та закладів освіти.
6. Особливості структури активів і пасивів бюджетних установ.
7. Методика аналізу трудових ресурсів установ соціального захисту і забезпечення.
8. Особливості аналізу матеріального забезпечення дошкільних та шкільних закладів.
9. Аналіз ефективності використання ресурсів медичними амбулаторно-профілактичними закладами.
10. Види функціональної діяльності бюджетних установ.
11. Об'ємні показники аналізу функціональної діяльності бюджетних установ.
12. Аналіз функціональної діяльності медичних амбулаторно-профілактичних закладів.

Тема 5. Аналіз діяльності сільськогосподарських підприємств

Аналіз діяльності бюджетних установ

1. Виявлення резервів виробництва продукції рослинництва.
2. Аналіз динаміки виробництва продукції тваринництва.
3. Виявлення резервів виробництва продукції тваринництва.
4. Аналіз урожайності сільськогосподарських культур.
5. Загальні показники виконання плану зниження собівартості продукції господарства.
6. Аналіз собівартості продукції тваринництва.
7. Аналіз рентабельності виробництва сільськогосподарської продукції.
8. Аналіз структури і динаміки оборотних коштів підприємств АПК.
9. Аналіз оборотності оборотних коштів сільськогосподарських підприємств.
10. Аналіз стану розрахунків та і платоспроможності сільськогосподарських підприємств.

7. Індивідуальне завдання

на тему "Теоретичні та практичні аспекти аналізу підприємств роздрібної торгівлі, бюджетної сфери, банків та сільськогосподарських підприємств"

Мета: формування системи знань та навичок здійснення аналітичної роботи на підприємствах різних галузей виробництва і послуг.

Завдання дослідження:

- 1) дослідити теоретичні аспекти аналізу діяльності підприємств роздрібної торгівлі;
- 2) вивчити методики аналізу діяльності банків;
- 3) ознайомитися з порядком здійснення аналізу в бюджетних установах;
- 4) дослідити особливості аналізу діяльності сільськогосподарських підприємств;
- 5) отримати практичні навички аналізу діяльності підприємств різних галузей виробництва і послуг.

Предмет дослідження: господарська діяльність підприємств роздрібною торгівлі, бюджетної сфери, банків та сільськогосподарських підприємств.

Вимоги до оформлення

Обсяг завдання повинен складати 15 – 20 аркушів формату А-4 рукописного тексту (26 – 28 рядків на сторінці) або 10 – 15 сторінок машинописного (14 шрифт, полуторний інтервал, шрифт Times New Roman). Поля для машинописного і рукописного тексту: верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм, ліве – 25 мм, праве – 30 мм). Для зауважень рецензента завдання необхідно з правої сторони сторінки обов'язково залишати поле (розміром 30 мм).

У тексті там, де це потрібно, обов'язковий ілюстраційний матеріал: рисунки, схеми, таблиці, графіки й ін. Ілюстраційний матеріал повинен бути пронумерований: "рис. 1.", "табл. 1." та ін.

На початку роботи розміщується титульний лист (перша сторінка), на якому вказується навчальний заклад (найменування), найменування навчальної дисципліни, за якою виконується робота, назва кафедри, № і тема, прізвище студента – виконавця роботи, прізвище і посада викладача, що перевіряє завдання.

Після титульного листа міститься зміст завдання з указівкою сторінок тексту. Далі – текст роботи. Після тексту міститься список використаної літератури з розміщенням прізвищ авторів за абеткою.

Сторінки роботи нумеруються, номер сторінки ставиться у правій верхній частині сторінки.

Крупноформатні ілюстраційні матеріали, рисунки, схеми, таблиці й інше повинні наводитись наприкінці роботи і бути оформлені як додатки з нумерацією літерами А, Б, В ...і т. д.

У тексті роботи повинні бути посилання на наведені ілюстровані матеріали і літературні джерела. Рукопис повинен бути написаний українською або російською мовою, акуратно і розбірливо (бути "читаємим"), без помилок і виправлень. Рекомендується використовувати, окрім зазначених за дисципліною, як основні літературні джерела, так й інші матеріали, зібрані за місцем практики.

Перш ніж приступити до написання тексту, необхідно досить глибоко вдуматися в суть питань, що пропонуються в роботі, попередньо продумавши і склавши план викладу.

Деякі питання можуть мати структуру викладу від загального до часткового. У такому випадку у викладі на першу частину питання варто давати лише загальну постановку відповіді з перерахуванням методів, способів для загального уявлення, а в другій частині – викладу за даним питанням більш детально і конкретно викладати його суть.

Вибір варіанта завдання

Варіант обирається за останньою цифрою номера залікової книжки студента, завдання наведено в 10 варіантах. Воно складається з двох частин: теоретичної (2 питання) та практичної (3 задачі).

Варіанти завдання

Теоретична частина

Варіант 1

1. Особливості економічного аналізу діяльності торгових підприємств. Джерела інформації для аналізу.

2. Аналіз пасиву балансу банку.

Варіант 2

1. Особливості економічного аналізу діяльності банків. Джерела інформації для аналізу.

2. Аналіз трудових ресурсів та ефективності використання фонду оплати праці в бюджетних установах.

Варіант 3

1. Завдання і основні напрями аналізу фінансово-господарської діяльності бюджетних установ. Інформаційна база для аналізу.

2. Аналіз швидкості роздрібного товарообігу.

Варіант 4

1. Особливості та завдання аналізу діяльності сільськогосподарських підприємств. Джерела інформації для аналізу.

2. Аналіз активу балансу банку.

Варіант 5

1. Склад, розміри і структура земельного фонду сільськогосподарських підприємств. Аналіз структури посівних площ.

2. Аналіз функціональної діяльності та ресурсного забезпечення вищих навчальних закладів.

Варіант 6

1. Аналіз фінансового стану підприємства-емітента на ринку цінних паперів.

2. Оперативний аналіз роздрібного товарообігу.

Варіант 7

1. Аналіз основних засобів бюджетних установ.

2. Вибір раціональної стратегії оптових закупок в умовах невизначеності. Максимінна оцінка за критерієм Вальда. Мінімаксий критерій Севіджа. Критерій Гурвіца.

Варіант 8

1. Аналіз функціональної діяльності та ресурсного забезпечення медичних закладів.

2. Аналіз зобов'язань банку.

Варіант 9

1. Аналіз виконання кошторисів бюджетних установ.

2. Аналіз випуску продукції рослинництва і тваринництва.

Варіант 10

1. Аналіз матеріальних цінностей бюджетних установ.

2. Аналіз забезпеченості сільськогосподарських підприємств основними засобами та ефективності їх використання.

Практична частина

Завдання 1

Визначити вплив на обсяги роздрібного товарообігу (N) таких факторів, як: середньорічна кількість робочих місць (K), кількість відпрацьованих одним працівником робочих днів (Д), тривалість робочого дня (Т), середньочасовий виробіток на одне робоче місце (В). Вихідні дані для 10 варіантів наведено в табл. 4.

Завдання 2

Визначити планове та фактичне значення показників доходу на активи (ДА) та доходу на капітал банку (ДК), а також вплив факторів на кожен із них методом ланцюгових підстановок. Вихідні дані наведені в табл. 5.

Вихідні дані для факторного аналізу обсягу роздрібного товарообігу

Показники	Варіант 1		Варіант 2		Варіант 3		Варіант 4		Варіант 5	
	план	факт	план	факт	план	факт	план	факт	план	факт
1. Обсяг роздрібного товарообігу, тис. грн	11 250	11 940,75	8 268,75	9 719,64	11 151	10 948,08	12 352,5	12 304,96	13 500	13 115,83
2. Середньорічна кількість робочих місць	40	45	35	45	42	44	45	41	48	49
3. Кількість робочих днів у році.	300	290	300	290	300	290	300	290	300	290
4. Середня тривалість робочого дня, годин	7,5	7,5	7,5	7,6	7,5	7,8	7,5	7,9	7,5	7,1
5. Середньочасовий виробіток на одне робоче місце, грн	125	122	105	98	118	110	122	131	125	130

Закінчення табл. 4

Показники	Варіант 6		Варіант 7		Варіант 8		Варіант 9		Варіант 10	
	план	факт	план	факт	план	факт	план	факт	план	факт
1. Обсяг роздрібного товарообігу, тис. грн	11 250	10 002,83	13 612,5	10 288,62	11 643,75	11 803	9 828	11 455	12 324	14 519,78
2. Середньорічна кількість робочих місць	50	45	55	45	45	55	35	40	40	49
3. Кількість робочих днів у році	300	290	300	290	300	290	300	290	300	290
4. Середня тривалість робочого дня, годин	7,5	7,3	7,5	7,3	7,5	7,4	7,8	7,9	7,9	7,8
5. Середньочасовий виробіток на одне робоче місце, грн	100	105	110	108	115	100	120	125	130	131

Вихідні дані для аналізу доходності активів та капіталу, грн

Показники	Варіант 1		Варіант 2		Варіант 3		Варіант 4		Варіант 5	
	план	факт	план	факт	план	факт	план	факт	план	факт
1. Чистий прибуток	7 124	8 124	6 150	7 599	6 789	6 785	7 654	7 800	8 256	7 689
2. Середня вартість загальних активів	842 534	822 380	768 900	789 500	768 900	787 000	890 900	900 001	879 790	876 500
3. Оплачений статутний капітал	134 500	145 700	142 900	143 578	167 100	142 300	139 800	162 100	155 700	155 900
Показники	Варіант 6		Варіант 7		Варіант 8		Варіант 9		Варіант 10	
	план	факт	план	факт	план	факт	план	факт	план	факт
1. Чистий прибуток	5 645	7 890	6 785	6 549	7 653	7 542	7 895	7 800	7 995	7 500
2. Середня вартість загальних активів	783 200	724 500	785 400	732 900	854 300	842 100	812 367	890 450	789 900	891 700
3. Оплачений статутний капітал	152 400	134 565	154 200	154 300	139 500	172 000	154 880	154 980	141 100	132 900

Завдання 3.

Визначити інтегральним методом вплив на вихід продукції тваринництва (ВП) таких факторів, як: поголів'я худоби (П) та продуктивність худоби (ПР). Вихідні дані:

Варіант 1

Вихід продукції (тис. грн): за планом – 2 592; за фактом – 3 315.
Поголів'я худоби (голів): за планом – 1 200; за фактом – 1 500.
Середня за період продуктивність 1 голови (грн): за планом – 2 160; за фактом – 2 210.

Варіант 2

Вихід продукції (тис. грн): за планом – 1 650; за фактом – 1 755.
Поголів'я худоби (голів): за планом – 1 100; за фактом – 1 300.
Середня за період продуктивність 1 голови (грн): за планом – 1 500; за фактом – 1 350.

Варіант 3

Вихід продукції (тис. грн): за планом – 2 600; за фактом – 2 520.
Поголів'я худоби (голів): за планом – 1 300; за фактом – 1 400.
Середня за період продуктивність 1 голови (грн): за планом – 2 000; за фактом – 1 800.

Варіант 4

Вихід продукції (тис. грн): за планом – 3 500; за фактом – 3 480.
Поголів'я худоби (голів): за планом – 1 400; за фактом – 1 450.
Середня за період продуктивність 1 голови (грн): за планом – 2 500; за фактом – 2 400.

Варіант 5

Вихід продукції (тис. грн): за планом – 3 322,5; за фактом – 2 970.
Поголів'я худоби (голів): за планом – 1 500; за фактом – 1 350.
Середня за період продуктивність 1 голови (грн): за планом – 2 215; за фактом – 2 200.

Варіант 6

Вихід продукції (тис. грн): за планом – 3 888; за фактом – 3 720.
Поголів'я худоби (голів): за планом – 1 600; за фактом – 1 550.
Середня за період продуктивність 1 голови (грн): за планом – 2 430; за фактом – 2 400.

Варіант 7

Вихід продукції (тис. грн): за планом – 3 740; за фактом – 3 825,9.
Поголів'я худоби (голів): за планом – 1 700; за фактом – 1 635.
Середня за період продуктивність 1 голови (грн): за планом – 2 200; за фактом – 2 340.

Варіант 8

Вихід продукції (тис. грн): за планом – 3 780; за фактом – 4 070.
Поголів'я худоби (голів): за планом – 1 800; за фактом – 1 850.
Середня за період продуктивність 1 голови (грн): за планом – 2 100; за фактом – 2 200.

Варіант 9

Вихід продукції (тис. грн): за планом – 4 370; за фактом – 5 355.
Поголів'я худоби (голів): за планом – 1 900; за фактом – 2 100.
Середня за період продуктивність 1 голови (грн): за планом – 2 300; за фактом – 2 550.

Варіант 10

Вихід продукції (тис. грн): за планом – 4 400; за фактом – 3 780.
Поголів'я худоби (голів): за планом – 2 000; за фактом – 1 800.
Середня за період продуктивність 1 голови (грн): за планом – 2 200; за фактом – 2 100.

Методичні рекомендації до виконання практичних завдань

Завдання 1

Задача виконується в такій послідовності:

1) визначення методом ланцюгових підстановок впливу на обсяг роздрібного товарообігу:

а) зміни кількості робочих місць (ΔN_K):

$$\Delta N_K = \Delta K \times D_{пл} \times T_{пл} \times V_{пл}, \quad (1)$$

б) зміни кількості відпрацьованих одним працівником робочих днів (ΔN_D):

$$\Delta N_D = K_{ф} \times \Delta D \times T_{пл} \times V_{пл}. \quad (2)$$

Зміна будь-якого фактора (наприклад, ΔD) визначається як різниця його фактичного і планового значення. Вплив на обсяг товарообігу двох інших факторів визначається аналогічно;

2) визначення сумарного впливу факторів, перевірка правильності виконання задачі. Якщо задача виконана правильно, сумарний вплив факторів повинен дорівнювати різниці фактичного і планового обсягу товарообігу;

3) пояснення результату.

Завдання 2

Розв'язання задачі здійснюється в такій послідовності: 1) визначається планове та фактичне значення показників доходу на активи (як відношення чистого прибутку до середньої вартості загальних активів) та доходу на капітал банку (як відношення чистого прибутку до середньої вартості оплаченого статутного капіталу); 2) вплив факторів на кожен зі згаданих раніше показників методом ланцюгових підстановок; 3) визначення сумарного впливу факторів; 4) перевірка правильності виконання задачі; 5) пояснення результату.

Завдання 3

Розв'язання задачі здійснюється в такій послідовності: 1) визначення впливу кількості поголів'я ($\Delta ВП_{п}$) та продуктивності однієї голови ($\Delta ВП_{пр}$) на вихід продукції інтегральним методом:

$$\Delta ВП_{п} = \Delta П \times ПР_{пл} + \frac{\Delta П \times \Delta ПР}{2}, \quad (3)$$

$$\Delta ВП_{пр} = \Delta ПР \times П_{пл} + \frac{\Delta П \times \Delta ПР}{2}. \quad (4)$$

2) визначення сумарного впливу факторів, перевірка правильності виконання задачі;

3) пояснення результату.

8. Контрольні запитання для самодіагностики

Змістовний модуль 1. Аналіз діяльності торгових підприємств та банків

Тема 1. Аналіз діяльності торгових підприємств

1. Назвати предмет і об'єкти аналізу в торгових підприємствах.
2. Охарактеризувати методичне забезпечення аналізу діяльності торгових підприємств.
3. Охарактеризувати методичне забезпечення аналізу діяльності торгових підприємств.
4. Описати методику аналізу сезонності товарообігу.
5. Які фактори впливають на обсяг товарообігу? Описати вплив цих факторів.
6. Описати методику факторного аналізу часу оборотності товарів.
7. Що є оперативним аналізом роздрібного товарообігу.
8. Розкрити поняття кон'юнктури ринку та описати напрями її аналізу.
9. Описати методику аналізу комерційного ризику.
10. У чому полягає сутність максимінної оцінки за критерієм Вальда.
11. Розкрити сутність мінімаксного критерію Севіджа.
12. У чому полягає сутність та практична цінність критерія Гурвіца.
13. Описати методичне забезпечення аналізу рентабельності діяльності торгових підприємств.
14. Охарактеризувати особливості аналізу діяльності торгових підприємств.
15. Яким чином здійснюється аналіз динаміки роздрібного товарообігу.
16. Описати методику аналізу швидкості роздрібного товарообігу.
17. Як визначається час оборотності товарних запасів?
18. Описати методику аналізу ритмічності роздрібного товарообігу.
19. Які значення може приймати коефіцієнт ритмічності роздрібного товарообігу.
20. Яким чином здійснюється вибір раціональної стратегії оптових закупок в умовах невизначеності.

Тема 2. Аналіз діяльності банків

1. Сформулювати мету і завдання аналізу банківської діяльності.
2. Охарактеризувати склад фінансової звітності банків.
3. Назвати види аналізу діяльності банків.
4. Охарактеризувати етапи експрес-аналізу діяльності банків.
5. Перелічити нормативи банківської діяльності.
6. Охарактеризувати законодавчу та нормативну базу щодо діяльності банківських установ.
7. Оцінити сучасний стан розвитку методичного забезпечення аналізу діяльності банків.
8. Описати порядок аналізу структури і динаміки активів банку.
9. Пояснити сутність вертикального, горизонтального і якісного аналізу активів банку.
10. Охарактеризувати активи банку за ступенем ризику та ступенем ліквідності.
11. Розкрити сутність поняття "кредитний портфель".
12. Назвати джерела інформації, завдання та види аналізу кредитного портфеля.
13. Описати методики аналізу кредитоспроможності позичальників.
14. Розкрити сутність й показники аналізу видачі та погашення кредитів.
15. Назвати напрями аналізу розрахунково-касових операцій банку.
16. Розкрити поняття валютної позиції банку, відкритої та закритої валютних позицій, довгої й короткої відкритих валютних позицій.
17. Охарактеризувати показники ефективності валютних операцій банку.
18. Розкрити поняття портфеля цінних паперів банку, охарактеризувати напрями його аналізу.
19. Назвати показники якісного аналізу портфеля цінних паперів банку.
20. Описати методику коефіцієнтного аналізу якості розрахунково-касового обслуговування клієнтів.
21. Описати методику коефіцієнтного аналізу ефективності операцій з цінними паперами банку.
22. Описати методику аналізу структури і динаміки пасивів банку.
23. Назвати нормативи достатності капіталу банку.

24. Розкрити сутність коефіцієнтного аналізу капіталу банку.
25. Розкрити методика аналізу депозитів.
26. Розкрити поняття "дорогих" і "дешевих" ресурсів банку.
27. Назвати показники аналізу використання міжбанківських кредитів.
28. Описати методика аналізу структури і динаміки зобов'язань банку.
29. Розкрити методика коефіцієнтного аналізу зобов'язань банку.
30. Назвати та охарактеризувати показники ліквідності банків.
31. Які показники ділової активності ви знаєте?
32. Назвати та навести методика розрахунку показників фінансової стійкості банків.
33. Чи відрізняються показники ділової активності, що визначаються на підприємствах і в банках?
34. Назвати показники оборотності активів банків.
35. Описати методика загальної оцінки структури і динаміки активів і пасивів банківських установ.
36. Дати визначення понять платоспроможності та ліквідності банків.
37. Описати методика аналізу структури і динаміки доходів банку.
38. Охарактеризувати напрями аналізу доходів банку.
39. Описати методика аналізу структури і динаміки витрат банку.
40. Які зрушення в структурі доходів і витрат банку вважаються позитивними, а які негативними?
41. Розкрити порядок розрахунку відносних показників доходності і витратності.
42. Описати склад процентних і непроцентних доходів банку.
43. Які доходи входять до складу процентних і непроцентних витрат банку?
44. Що є факторним аналізом доходів банку?
45. Які ви знаєте факторні моделі аналізу витрат банку?
46. Назвати показники аналізу рентабельності банку.
47. Назвати формули для розрахунку показників ефективності роботи банку.
48. Які методи оцінки банківських ризиків ви знаєте?
49. Назвати види банківських фінансових ризиків.
50. Назвати нормативи кредитних ризиків банків.
51. Охарактеризувати класифікацію банківських ризиків.
52. Дати порівняльну характеристику методів оцінки банківських ризиків.

53. У чому полягає метод експертних оцінок банківських ризиків.

54. Назвати показники аналізу ефективності діяльності банківських працівників.

55. Описати методику аналізу фінансових результатів діяльності банківських установ.

Змістовний модуль 2. Аналіз діяльності підприємств-емітентів цінних паперів, бюджетних установ та сільськогосподарських підприємств

Тема 3. Аналіз операцій з цінними паперами

1. Назвати види цінних паперів.

2. Описати методику аналізу фінансового стану підприємств-емітентів цінних паперів.

3. Охарактеризувати типи дивідендної політики підприємств.

4. Описати методичне забезпечення аналізу дивідендної політики підприємств.

5. Яким чином здійснюється аналіз структури акціонерного капіталу.

6. Назвати показники аналізу параметрів акцій.

7. Що є аналізом вексельних операцій підприємств.

8. Назвати показники аналізу параметрів облігацій.

Тема 4. Аналіз діяльності бюджетних установ

1. Назвати мету, завдання та джерела інформації для аналізу діяльності бюджетних установ.

2. Розкрити методику оцінки структури і динаміки доходів і видатків за загальним і спеціальним фондами.

3. Описати методику факторного аналізу видатків бюджетних установ.

4. Назвати показники, що характеризують інтенсивність руху коштів за спеціальним фондом.

5. Охарактеризуйте методичне забезпечення аналізу фінансового стану.

6. Які висновки аналітики можуть зробити на основі аналізу структури і динаміки активів і пасивів бюджетної установи?

7. Назвати та охарактеризувати показники фінансової стійкості бюджетних установ.
8. Розкрити сутність і методику розрахунку показників ліквідності.
9. Які показники ефективності використання трудових ресурсів ви знаєте?
10. Описати методику аналізу контингенту вищих навчальних закладів.
11. У чому полягає методика оцінки професорсько-викладацького складу вищих навчальних закладів?
12. Назвати показники аналізу забезпеченості бюджетної установи основними засобами.
13. Які показники ефективності використання основних засобів використовуються установами охорони здоров'я та вищими навчальними закладами?
14. У чому полягає специфіка аналізу ефективності використання матеріальних ресурсів бюджетними установами?
15. Описати методику оцінки структури і динаміки матеріальних ресурсів бюджетних установ.
16. Розкрити сутність матеріального балансу.
17. Назвати та охарактеризувати показники оборотності оборотних коштів бюджетних установ.
18. Описати методику аналізу структури і динаміки фонду оплати праці бюджетних установ.
19. Розкрити сутність та види функціональної діяльності бюджетних установ.
20. Описати методику аналізу обсягів функціональної діяльності дитячих дошкільних закладів.
21. Які факторні моделі аналізу обсягів функціональної діяльності середніх загальноосвітніх закладів ви знаєте?
22. Назвати показники аналізу обсягів навчальної роботи у вищих навчальних закладах.
23. Розкрити сутність коефіцієнтного аналізу функціональної діяльності лікарень та поліклінік.
24. Назвати показники, що характеризують ефективність функціональної діяльності бюджетних установ.

Тема 5. Аналіз діяльності сільськогосподарських підприємств

1. Охарактеризувати особливості сільськогосподарського виробництва.
2. Сформулювати мету і завдання аналізу діяльності сільськогосподарських підприємств.
3. Охарактеризувати методичне забезпечення аналізу діяльності сільськогосподарських підприємств.
4. Назвати джерела інформації, що використовуються для аналізу в сільськогосподарських підприємствах.
5. Описати методичне забезпечення аналізу фінансового стану сільськогосподарських підприємств.
6. Назвати показники аналізу ефективності використання оборотних коштів сільськогосподарських підприємств.
7. Що є земельним фондом сільськогосподарського підприємства.
8. Описати методику аналізу виробництва продукції рослинництва.
9. Яким чином здійснюється аналіз структури земельного фонду.
10. Описати методику аналізу структури посівних площ сільськогосподарських підприємств.
11. Що є факторним аналізом виходу продукції тваринництва.
12. Описати методику аналізу виробництва продукції тваринництва.
13. Назвати показники аналізу ефективності використання основних засобів сільськогосподарських підприємств.
14. Описати методику факторного аналізу тракторного парку сільськогосподарських підприємств.
15. Назвати показники аналізу руху трудових ресурсів сільськогосподарських підприємств.
16. Описати методику факторного аналізу фонду оплати праці сільськогосподарського підприємства.
17. Описати методику аналізу собівартості продукції рослинництва.
18. Які елементи витрат включаються до собівартості продукції тваринництва.
19. Назвати показники аналізу фінансових результатів сільськогосподарських підприємств.
20. Охарактеризувати структуру доходів і витрат сільськогосподарських підприємств.
21. Назвати резерви підвищення ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств.

9. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль тощо.

Індивідуально-консультативна робота з теоретичної частини навчальної дисципліни проводиться у вигляді:

- 1) індивідуальних консультацій (запитання – відповідь стосовно проблемних питань теоретичного матеріалу навчальної дисципліни);
- 2) групових консультацій (розгляд типових прикладів, практики впровадження та використання нових методів та методик у аналітичну практику).

Індивідуально-консультативна робота з практичної частини навчальної дисципліни проводиться у вигляді:

- 1) індивідуальних консультацій (розгляд практичних завдань, стосовно яких виникли запитання, проблемних питань, що постали в ході виконання ІЗ);
- 2) групових консультацій (розгляд практичних ситуацій, рольових ігор, які потребують колективного обговорення);

індивідуально-консультативна робота для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу проводиться у вигляді:

- 1) індивідуального захисту самостійних та індивідуальних завдань;
- 2) підготовки рефератів для виступу на науковому семінарі;
- 3) підготовки рефератів для виступу на науковій конференції.

10. Методики активізації процесу навчання

При викладанні навчальної дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: проблемні лекції; робота в малих групах; семінари-дискусії; кейс-метод; ділові ігри.

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни наведено у табл. 6.

**Розподіл форм та методів активізації процесу навчання
за темами навчальної дисципліни**

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
Тема 1. Аналіз діяльності торгових підприємств	<p><i>Міні-лекція, семінар-дискусія:</i> "Проблема вибору раціональної стратегії оптових закупівель в умовах невизначеності".</p> <p><i>Проблемна лекція</i> з питання "Організація аналізу роздрібного і оптового товарообігів: спільні і відмінні аналітичні процедури".</p> <p><i>Презентація</i> результатів роботи в малих групах</p>
Тема 2. Аналіз діяльності банків	<p><i>Кейс</i> "Загальна оцінка діяльності вітчизняних банків як засіб вибору фінансового партнера".</p> <p><i>Проблемна лекція</i> з питання "Оцінка формування та використання "дорогих" та "дешевих" банківських ресурсів".</p> <p><i>Міні-лекція</i> з питання "Необхідність та проблеми здійснення рейтингової оцінки вітчизняних банків".</p> <p><i>Семінар-дискусія</i> з питання "Напрями використання прибутку банку".</p> <p><i>Ділова гра</i> "Організація управління ризиками в банківських установах".</p> <p><i>Презентація</i> результатів роботи в малих групах</p>
Тема 3. Аналіз операцій з цінними паперами	<p><i>Міні-лекція, семінар-дискусія:</i> "Порівняльна характеристика та проблема вибору типу дивідендної політики на підприємстві".</p> <p><i>Презентація</i> результатів роботи в малих групах</p>
Тема 4. Аналіз діяльності бюджетних установ	<p><i>Проблемна лекція</i> з питання "Організація аналізу структури і динаміки активів і пасивів промислових підприємств та бюджетних установ: спільні і відмінні аналітичні процедури".</p> <p><i>Міні-лекція, семінар-дискусія:</i> "Проблема визначення оптимальної чисельності та рівня кваліфікації персоналу в вищих навчальних закладах".</p> <p><i>Презентація</i> результатів роботи в малих групах</p>
Тема 5. Аналіз діяльності сільськогосподарських підприємств	<p><i>Проблемна лекція</i> з питання "Фактори та напрями підвищення ефективності виробництва продукції рослинництва і тваринництва".</p> <p><i>Міні-лекція, семінар-дискусія:</i> "Виявлення резервів збільшення валового збору ранніх зернових культур".</p> <p><i>Презентація</i> результатів роботи в малих групах</p>

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується двома – трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення у підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів із роздаванням студентам під час лекцій друкованого матеріалу та виділенням головних висновків із питань, що розглядаються. При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає запитання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Наприклад, при викладенні теми "Аналіз діяльності бюджетних установ" пропонується проблемне питання сформулювати таким чином: "Організація аналізу структури і динаміки активів і пасивів промислових підприємств та бюджетних установ: спільні і відмінні аналітичні процедури".

На початку проведення проблемної лекції необхідно чітко сформулювати проблему, яку необхідно вирішити студентам. При викладанні лекційного матеріалу слід уникати прямої відповіді на поставлені запитання, а висвітлювати лекційний матеріал таким чином, щоб отриману інформацію студент міг використовувати при розв'язанні проблеми.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Міні-лекції проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження.

На початку проведення міні-лекції за вказаними темами лектор акцентує увагу студентів на необхідності подати викладений лекційний матеріал у так званому структурно-логічному вигляді. На розгляд виносяться питання, які зафіксовані у плані лекцій, але викладаються вони стисло. Лекційне заняття, проведене у такий спосіб, пробуджує у студента активність та увагу при сприйнятті матеріалу, а також спрямовує його на використання системного підходу при відтворенні інформації, яку він одержав від викладача. Так, міні-лекція, з питання "Необхідність та проблеми здійснення рейтингової оцінки вітчизняних банків" спонукає студентів систематизувати існуючі методики рейтингової оцінки банків, порівняти їх і обрати найбільш придатні для застосування в Україні.

Робота в малих групах дає змогу структурувати лекційні або практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Після висвітлення проблеми (при використанні проблемних лекцій) або стислого викладання матеріалу (при використанні міні-лекцій) студентам пропонується об'єднуватися у групи по 5 – 6 осіб та презентувати наприкінці заняття своє бачення та сприйняття матеріалу.

Презентації – це виступи перед аудиторією, що використовуються для подання певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, для демонстрації нових методик товарів і послуг. Однією з позитивних рис презентації та її переваг при використанні в навчальному процесі є обмін досвідом, який здобули студенти при роботі у певній малій групі. Щодо даної навчальної дисципліни презентації результатів роботи в малих групах передбачено при вивченні тем 1 – 5.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Так, при розгляді такого питання, як "Напрями використання прибутку банку", що розглядається в межах теми 2 даної навчальної дисципліни пропонується не тільки назвати і охарактеризувати напрями використання банківського прибутку, а й обмінятися думками з приводу того, які фактори впливають на вибір того чи іншого напрямку використання прибутку, який з напрямів є найбільш перспективним.

Ділові та рольові ігри – форма активізації навчального процесу, за якої студенти задіяні в процесі інсценізації певної практичної ситуації у ролі безпосередніх учасників подій.

Наприклад, ділова гра "Організація управління ризиками в банківських установах" передбачає поділ аудиторії на групи, кожна з яких отримує завдання створити механізм управління банківськими ризиками (з указанням конкретних методик оцінки, виконавців та розподілу обов'язків і відповідальності між ними).

Кейс-метод – це метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності

спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу. Застосування цього методу передбачено при вивченні теми "Аналіз діяльності банків".

11. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів

Система контролю результатів успішності засвоєння знань, вмінь, комунікацій, автономності та відповідальності студентів, що відповідає восьмому рівню Національної рамки кваліфікацій України з навчальної дисципліни включає:

поточний;

модульний (відповідно до визначеного змістовного модуля);

підсумковий/семестровий контроль результатів навчання.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних та семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит – 35 балів). Поточний контроль проводиться у вигляді усних опитувань, поточних контрольних робіт, доповідей, підготовки есе та наукових статей.

Усні опитування та поточні контрольні роботи проводяться на основі контрольних запитань, що подані за темами навчальної дисципліни.

Модульний контроль проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу зі змістового модуля. Модульний контроль проводиться у формі колоквіуму. *Колоквіум* – це форма перевірки і оцінювання знань студентів у системі освіти у вищих навчальних закладах. Він є проміжним міні-екзаменом, що проводиться з ініціативи викладача з метою оцінки поточного рівня знань студентів та вміння їх застосовувати у практичній діяльності. Саме тому структура завдання для колоквіуму містить, як і екзаменаційний білет, стереотипні, діагностичні та евристичні завдання.

Колоквіум складається з двох складових: лекційної (теоретичної) та практичної. Він проводиться у письмовій формі після того, як розглянуто увесь теоретичний матеріал та виконані практичні (семінарські)

завдання з межах кожного зі змістовних модулів. Таким чином, після вивчення тем 1 – 2 (модуль 1) студенти денної форми навчання виконують **завдання для колоквиуму за модулем 1**. Відповідно після вивчення тем 3 – 5 (модуль 2) – **завдання до колоквиуму за модулем 2**.

Завдання до колоквиуму містить 2 завдання з лекційного модуля та 3 завдання з практичного модуля.

Зразок завдання до колоквиуму за модулем 1

Теоретична частина

1. Описати методику аналізу ритмічності роздрібного товарообігу.
2. Тестові завдання одиничного і множинного вибору.

Практична частина

Завдання 1 (стереотипне).

Визначити розмір кредитного портфеля банку, загальну суму резерву та суму резервів за кожним видом кредиту. Якщо банк видав:

- стандартних кредитів на суму 12 160 тис. грн;
- підконтрольних кредитів на суму 15 450 тис. грн;
- субстандартних кредитів на суму 22 160 тис. грн;
- сумнівних кредитів на суму 2 100 тис. грн;
- безнадійних кредитів на суму 160 тис. грн.

Завдання 2 (діагностичне)

Визначити швидкість роздрібного товарообігу та час обертання товарів за жовтень, IV квартал та рік. Проаналізувати тенденції зміни показників, наведених у таблиці.

Таблиця

Вихідні дані для виконання завдання 2

Показники	Жовтень	IV квартал	Рік
Середній запас товарів, тис. грн	300	1 000	7250
Сума реалізації товарів, тис. грн	8 300	22 100	150 000
Число днів у звітному періоді	?	?	?
Швидкість товарообігу, обороти	?	?	?
Час обертання товарів, дні	?	?	?

Завдання 3 (евристичне)

Ви працюєте на посаді старшого економіста в банку. Потрібно визначити планове та фактичне значення показників доходу на активи

та доходу на капітал банку, а також вплив факторів на кожен із них (метод оцінки обрати самостійно, вибір обґрунтувати). Зробити висновки щодо ефективності діяльності банку та напрямів її підвищення. Вихідні дані наведені у таблиці.

Таблиця

Вихідні дані для виконання завдання 3

Показник	План	Факт
1. Чистий прибуток, грн	77 895	89 800
2. Середня вартість загальних активів, грн	81 2367	890 450
3. Оплачений статутний капітал, грн	154 880	154 980

Кожне завдання модульного контролю оцінюється окремо. Загальна оцінка розраховується як сума оцінок за теоретичну і практичну складові.

Теоретична складова оцінюється в 2 бали:

перше питання – 1 бал;

друге питання – 1 бал.

Практична складова оцінюється в 4 бали:

стереотипне завдання – 1 бал;

діагностичне завдання – 1 бал;

евристичне завдання – 2 бали.

Загальна кількість балів за колоквиум складає 6.

Підсумковий/семестровий контроль проводиться у формі іспиту. Кількість балів, яку студент може набрати під час іспиту – 40, мінімальна – 25.

Загальна за результатами всіх видів контролю максимальна кількість балів за навчальну дисципліну – 100, мінімальна – 60.

Приклад екзаменаційного білета.

Екзаменаційний білет

Завдання 1 (стереотипне)

Визначити узагальнюючі показники ефективності використання земельного фонду, проаналізувати їх динаміку. Вихідні дані в минулому періоді: площа співставних сільськогосподарських угідь склала 1 200 га, вихід кормових одиниць – 37 500 ц, чистий прибуток – 125 тис. грн, а вихід

валової продукції – 312, 5 тис. грн. У звітному періоді ці показники склали відповідно 1 350 га, 40 500 ц, 110 тис. грн, 310 тис. грн.

Завдання 2 (стереотипне)

Визначити середньорічну кількість студентів, коефіцієнт обороту за прийомом та випуском, якщо кількість студентів на початок року склала 1 200 осіб, а на кінець року – 1 000 осіб.

Першого вересня прийнято 200 студентів, а 30 червня відраховано 195 студентів, які отримали дипломи.

Завдання 3 (діагностичне)

Розрахувати станом на кінець і початок навчального року показники аналізу ефективності використання основних засобів та забезпечення основними засобами ВНЗ за даними табл. А.

Завдання 4 (діагностичне)

Визначити за даними табл. Б та проаналізувати динаміку показників: рентабельності активів, рентабельності робочих активів, рентабельності капіталу, рентабельності статутного капіталу, рентабельності витрат, рентабельності доходів.

Таблиця А

Вихідні дані для аналізу використання основних засобів ВНЗ

Показники	На початок навчального року	На кінець навчального року	Абсолютне відхилення
Вартість основних засобів, тис. грн	30 000	34 000	?
Навчальна площа, м ²	15 200	15 200	?
Кількість викладачів, осіб	2 500	2 495	?
Кількість студентів, осіб	6 000	5 500	?

Таблиця Б

Вихідні дані для аналізу рентабельності банківської діяльності

Показники	Минулий рік	Звітний рік
Сума витрат банку	690,5	720,1
Прибуток до оподаткування	229,6	390,4
Середній статутний капітал	110,9	120,1
Сума доходів банку	920,1	1 110,5
Середній капітал	379,6	500,0
Середня сума активів (середні активи)	1 700,8	2 000,5
Сума чистого прибутку банку	120,1	132,5
Робочі активи	1 400,7	1 700,9

Завдання 5 (евристичне)

Здійснити факторний аналіз виходу молочної продукції. Зробити висновки про характер впливу факторів на результативний показник Знайти резерви збільшення надоїв молока. Вихідні дані наведені в табл. В.

Таблиця В

Вихідні дані для факторного аналізу виходу молочної продукції

Показники	Минулий рік	Звітний рік
Поголів'я корів, голів	1 200	1 300
Середньорічна кількість днів отримання надоїв від однієї корови	300	290
Середньоденна продуктивність однієї корови (середньоденний надій молока від корови), л	12	15
Вихід молочної продукції, ц	?	?

Критерії оцінювання екзаменаційних робіт

Екзаменаційний білет із навчальної дисципліни включає п'ять завдань практичної спрямованості різного рівня складності, а саме два стереотипні завдання, два діагностичні завдання та одне евристичне.

Кожне з завдань оцінюється певною кількістю балів відповідно до рівня їх складності. Сумарна кількість балів складає 40 відповідно до кваліфікаційних вимог до магістрів спеціальності "Управління фінансово-економічною безпекою".

Стереотипні завдання

Сумарна кількість балів за виконання стереотипних завдань – 10 балів. Максимальна оцінка кожного з завдань – 5 балів, із них:

1 – правильний методичний підхід, знання формули для розрахунку;

1 – правильний арифметичний розрахунок показника;

1 – оформлення рішення завдання: розв'язання, одиниці виміру, відповідь.

2 – наявність обґрунтованих висновків про динаміку показників.

Діагностичні завдання

Сумарна кількість балів за виконання діагностичних завдань – 18 балів.

Максимальна оцінка кожного з завдань – 9 балів, із них:

2 – правильний методичний підхід, знання формул для розрахунку;

2 – правильний арифметичний розрахунок показників;

2 – оформлення рішення завдання: хід розрахунків, одиниці виміру, необхідні пояснення.

3 – наявність обґрунтованих висновків про динаміку показників.

Евристичне завдання

Максимальна оцінка завдання – 12 балів, із них:

2 – володіння теоретичними знаннями та їх застосування для вирішення поставленої проблеми;

2 – послідовність та аргументованість викладення матеріалу;

2 – застосування творчого підходу до вирішення поставленої проблеми;

2 – оригінальність підходу до виконання завдання та представлення результату;

4 – наявність обґрунтованих висновків щодо вирішення поставленої проблеми.

Розподіл навантаження та порядок накопичення балів за тижнями наведений в технологічній карті накопичувальних рейтингових балів (додаток А). Оцінювання здійснюється за національною шкалою та ECTS (табл. 7).

Таблиця 7

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	Задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни

12. Рекомендована література

12.1. Основна

1. Мішина С. В. Аналіз у галузях виробництва і послуг : навч. посібн. / С. В. Мішина, О. Ю. Мішин. – Х. : ХНЕУ, 2008. – 239 с.
2. Отенко І. П. Аналіз у бюджетних та банківських установах : навч. посібн. / І. П. Отенко, О. Ю. Мішин, С. В. Мішина. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2009. – 240 с.

12.2. Додаткова

3. Гринів Б. В. Економічний аналіз торговельної діяльності : навч. посібн. / Б. В. Гринів. – К. : ЦУЛ, 2011. – 391 с.
4. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика : навч. посібн. / О. Я. Базилінська. – К. : ЦУЛ, 2009. – 326 с.
5. Економічний аналіз : навч. посібн. / Є. П. Кожанова, І. П. Отенко, Т. М. Серікова та ін. – [3-тє вид., допрац. і доп.] – Х. : ХНЕУ, 2009. – 338 с.
6. Економічний аналіз : навч. посібн. для студ. вищих навч. закладів спеціальності "Облік і аудит"/ за ред. Ф. Ф. Бутинця. – Житомир : ПП "Рута", 2003. – 680 с.
7. Назарова К. О. Аналіз діяльності бюджетних установ : навч. посібн. / К. О. Назарова, Т. А. Кумченко. – К. : КНТЕУ, 2006. – 209 с.
8. Парасій-Вергуненко І. М. Аналіз банківської діяльності : навч.-метод. посібн. для самост. вивч. дисц. І. М. Парасій-Вергуненко. – К. : КНЕУ, 2003. – 347 с.
9. Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятий АПК : учебн. пособ. / Г. В. Савицкая. – 6-е изд. – Мн. : Новое Знание, 2006. – 652 с.
10. Чмутова І. М. Аналіз банківської діяльності : навч. посібн. / І. М. Чмутова. – Х. : ХНЕУ, 2012. – 307 с.
11. Щибиволок З. І. Аналіз банківської діяльності : навч. посібн. / З. І. Щибиволок. – К. : Знання, 2006. – 311 с.

12.3. Ресурси мережі Інтернет

13. ЛигаБизнесИнформ. – Режи доступа : www.liga.net.
14. Сервер Верховної Ради України. – Режи доступу : www.zakon.rada.gov.ua.

Додатки

Додаток А

Таблиця А.1

Кафедра економічного аналізу

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

накопичувальних рейтингових балів
з навчальної дисципліни "АНАЛІЗ У ГАЛУЗЯХ"

для студентів
факультету:

Обліку і аудиту
8.18010014 "Управління фінансово-еко-
номічною безпекою"

2013/2014 навчальний рік II семестр

спеціальності
1 курсу групи:

Загальний обсяг годин
за робочим навчальним планом: **180**.
Форма підсумкового контролю: **іспит**.

Лектори: канд. екон. наук, доцент **Мішин О. Ю.**
Викладачі: канд. екон. наук, доцент **Мішин О. Ю.**

Форми навчання	Навчальні тижні																	Сесія 18-20	Σ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
Загальне учбове навантаження студента, години на тиждень																			
Аудиторні години	Лекції	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	34
	Практичні заняття	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	34
	Лабораторні заняття																		
	Поточні консультації*	к	к	к	к	к	к	к	к	к	к	к	к	к	к	к	к	к	к
	Екзамен																		+
Аудиторні години	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	68
СРС	Вивчення теоретичного матеріалу	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
	Виконання практичних завдань	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
	Гідготовка до екзамену																		
Самостійна робота	6	6	6	6	6	6	6	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	112	
Загальний обсяг годин	10	10	10	10	10	10	10	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	180	
Графік оцінювання, балів на тиждень																			
Методи контролю	Лекції	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	3,4
	Практичні заняття	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	3,4
	Лабораторні заняття																		
	Оцінка домашніх завдань, самостійної роботи	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,8	0,9	9,2
	Заняття (опитування) за темами			5							5								10
	Індивідуальне завдання (стаття)							5										5	10
	Презентації, доповіді															2			2
	Поточні КР				5										5				10
	Колоквіум								6									6	12
	Екзамен																		40
Всього балів на тиждень	0,9	0,9	5,9	0,9	5,9	0,9	5,9	6,9	0,9	5,9	0,9	0,9	0,9	5,9	2,9	7,2	6,3	40	
Накопичення балів	0,9	1,8	7,7	8,6	14,5	15,4	21,3	28,2	29,1	35,0	35,9	36,8	37,7	43,6	46,5	53,7	60,0	100	

Затверджено на засіданні кафедри "___" _____ 201__ р.

Протокол № __

Завідувач кафедри _____

Отенко І. П.

* Поточні консультації проводяться викладачем за графіком, для студента години на консультації відводяться за рахунок самостійної роботи.

Рейтинг-план навчальної дисципліни
(система оцінювання рівня сформованості компетентності)

Професійні компетентності		Навчальний тиждень	Години	Форми навчання		Рівень сформованості компетентностей		
						Форми контролю	Макс. бал 100,00	
1	2	3	4	5		6	7	
Знання, вміння та навички щодо організації аналітичної роботи на торгових підприємствах та в банківських установах	Здатність до організації та здійснення аналітичної роботи в банківських установах	1	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Аналіз діяльності торгових підприємств	Робота на лекції	0,2
				2	Семінарське заняття	Значення, завдання, інформаційне забезпечення аналізу	Активна участь в обговоренні теоретичних питань	0,2
			4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарських занять	Перевірка домашніх завдань	0,5	
		2	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Аналіз діяльності торгових підприємств	Робота на лекції	0,2
				2	Практичне заняття	Аналіз обсягу роздрібного товарообігу. Аналіз структури товарообігу	Активна участь у вирішенні практичних завдань	0,2
			4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу. Сутність соціального фактора впливу на обсяг роздрібного товарообігу	Перевірка домашніх завдань	0,5	
	Здатність до аналізу товарообігу	3	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Аналіз діяльності торгових підприємств	Робота на лекції	0,2
				2	Практичне заняття	Аналіз динаміки товарообігу. Аналіз швидкості товарообігу. Аналіз ритмічності товарообігу	Активна участь в виконанні практичних завдань Опитування за темою 1	0,2 5
			5	Підготовка до занять	Вивчення питань: сутність критеріїв Гурвіца, Севіджа і Вальда; аналіз ризику при різних співвідношеннях ймовірного попиту та стратегій закупівель.	Перевірка домашніх завдань	0,5	
	Здатність організувати та здійснювати аналітичну роботу в банківських установах	4	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Аналіз діяльності банків	Робота на лекції	0,2
				2	Семінарське заняття	Аналіз законодавчого забезпечення діяльності банків. Методи аналізу. Виконавці аналітичної роботи в банках	Активна участь в обговоренні теоретичних питань	0,2

Продовження додатка А 2

Продовження табл. А.2

1	2	3	4	5		6	7	
	Здатність здійснювати коефіцієнтний та експрес-аналіз банківської діяльності	5	CPC	5	Підготовка до занять	Підготовка до семінарського заняття. Звітність комерційного банку: склад, структура, терміни подання	Перевірка домашніх завдань	0,5
			Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Аналіз діяльності банків	Робота на лекції	0,2
				2	Практичне заняття	Виконання практичних завдань з аналізу кредитних операцій банку. Поточна контрольна робота	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,2
			CPC	4	Підготовка до занять	Економіко-математичні методи, придатні для використання в аналізі діяльності банків	Перевірка домашніх завдань	1,0
		6	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Аналіз діяльності банків	Робота на лекції	0,2
				2	Практичне заняття	Аналіз депозитних операцій банків	Активна участь в обговоренні теоретичних питань	0,2
		CPC	4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарських занять. Експрес-аналіз фінансового стану банку	Перевірка домашніх завдань	0,5	
		7	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Аналіз діяльності банків	Робота на лекції	0,2
				2	Семінарське заняття	Методичне забезпечення коефіцієнтного аналізу фінансового стану банків. Методичне забезпечення аналізу доходів, витрат та фінансових результатів діяльності банків	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,2
			CPC	5	Підготовка до занять	Підготовка до практичних занять, робота над есе (статтею)	Перевірка домашніх завдань Перевірка готовності есе (статті)	0,5 5
	8	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Аналіз діяльності банків	Робота на лекції	0,2	
			2	Практичне заняття	Колоквіум	Підсумкова контрольна робота Активна участь у колоквіумі	6 0,2	
		CPC	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до колоквіуму	Перевірка домашніх завдань	0,5	

1	2	3	4	5	6	7		
Знання, вміння та навички щодо аналізу діяльності підприємств емітентів цінних паперів, бюджетних установ та сільськогосподарських підприємств	Здатність організувати аналітичну роботу та здійснювати аналіз цінних паперів суб'єктів господарювання	9	Ауд.	2	Лекція	Тема 3. Аналіз операцій з цінними паперами	Робота на лекції	0,2
				2	Семінарське заняття	Інформаційне та методичне забезпечення аналізу діяльності підприємств-емітентів цінних паперів Види цінних паперів	Активна участь в обговоренні теоретичних питань	0,2
			4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу. Самостійне опрацювання питань: аналіз акціонерного капіталу та дивідендної політики підприємств-емітентів цінних паперів	Перевірка домашніх завдань	0,5	
		10	Ауд.	2	Лекція	Тема 3. Аналіз операцій з цінними паперами	Робота на лекції	0,2
				2	Практичне заняття	Експрес-аналіз фінансового стану підприємств-емітентів цінних паперів. Аналіз параметрів акцій, облигацій та векселів	Активна участь у виконанні практичних завдань Опитування за темою 3	0,2 5
			4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу. Самостійне опрацювання питань: аналіз ефективності операцій з цінними паперами	Перевірка домашніх завдань	0,5	
	Здатність організувати аналітичну роботу в бюджетних установах	11	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Аналіз діяльності бюджетних установ	Робота на лекції	0,2
				2	Семінарське заняття	Види бюджетних установ. Мета, завдання, об'єкти, методичне та інформаційне забезпечення аналізу діяльності бюджетних установ. Поняття про структуру кошторису бюджетної установи за загальним і спеціальним фондами	Активна участь в обговоренні теоретичних питань	0,2
			5	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарських занять. Питання: поняття про бюджетний кодекс. Характеристика економіко-математичних методів, що можуть бути використані для аналізу діяльності бюджетних установ	Перевірка домашніх завдань	0,5	
	Здатність організувати аналітичну роботу в бюджетних установах	12	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Аналіз діяльності бюджетних установ	Робота на лекції	0,2
				2	Практичне заняття	Аналіз структури і динаміки балансу бюджетної установи. Аналіз показників ліквідності бюджетної установи	Активна участь в обговоренні теоретичних питань	0,2

Продовження додатка А 2

Продовження табл. А.2

1	2	3	4	5		6	7	
	Здатність здійснювати коефіцієнтний аналіз діяльності бюджетних установ	12	СРС	5	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять. Питання: особливості структури активів і пасивів бюджетних установ. Методика аналізу трудових ресурсів установ соціального захисту і забезпечення	Перевірка домашніх завдань	0,5
Здатність здійснювати аналіз діяльності установ охорони здоров'я, освіти	Здатність здійснювати аналіз діяльності установ охорони здоров'я, освіти	13	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Аналіз діяльності бюджетних установ	Робота на лекції	0,2
				2	Практичне заняття	Аналіз ресурсного забезпечення установ освіти. Аналіз ресурсного забезпечення установ охорони здоров'я	Активна участь в обговоренні теоретичних питань	0,2
			СРС	4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5
		14	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Аналіз діяльності бюджетних установ	Робота на лекції	0,2
				2	Практичне заняття	Аналіз виконання річного плану обсягу діяльності дошкільних та середніх загальноосвітніх закладів. Аналіз виконання плану обсягу функціональної діяльності лікарень	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,2
			СРС	4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять за питаннями: аналіз функціональної діяльності медичних амбулаторно-профілактичних закладів	Поточна контрольна робота	5
			СРС	4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять за питаннями: аналіз функціональної діяльності медичних амбулаторно-профілактичних закладів	Перевірка домашніх завдань	0,5
		15	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Аналіз діяльності сільськогосподарських підприємств	Робота на лекції	0,2
				2	Семінарське заняття	Доповіді за питаннями: особливості сільськогосподарського виробництва. Інформаційне та методичне забезпечення аналізу діяльності сільськогосподарських підприємств. Особливості аналізу фінансового стану господарств	Активна участь в обговоренні теоретичних питань	0,2
			СРС	4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до занять. Питання: виявлення резервів виробництва продукції рослинництва. Аналіз динаміки виробництва продукції тваринництва	Презентації, доповіді	2
						Перевірка домашніх завдань	0,5	

Закінчення додатка А 2

Закінчення табл. А.2

1	2	3	4		5	6	7			
Здатність виявляти та обґрунтовувати резерви підвищення ефективності функціонування сільськогосподарських підприємств		16	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Аналіз діяльності сільськогосподарських підприємств	Робота на лекції	0,2		
				2	Практичне заняття	Колоквіум	Активна участь в колоквіумі	0,2		
							Колоквіум	6		
			СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка до колоквіуму	Перевірка домашніх завдань	0,5		
				17	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Аналіз діяльності сільськогосподарських підприємств	Робота на лекції	0,2
						2	Практичне заняття	Факторний аналіз валового збору продукції рослинництва та виходу продукції тваринництва	Активність у вирішенні практичних завдань Перевірка есе (статей)	0,2 5
		СРС	5		Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу за питаннями: аналіз собівартості продукції тваринництва. Аналіз рентабельності виробництва сільськогосподарської продукції	Перевірка домашніх завдань	0,5		
				СЕСІЯ	Ауд.	2	Передекзам. консультац.	Вирішення практичних завдань на різні теми, що входять до підсумкового контролю	Підсумковий контроль	40
			2			Екзамен	Виконання завдань екзаменаційного білета			
	СРС	Підготовка до екзамену	Повторення матеріалів змістовних модулів							
Всього годин				180	Загальна максимальна кількість балів за навчальною дисципліною			100		
							з них			
							поточний контроль:	60,00		
							підсумковий контроль:	40,00		

Зміст

Вступ.....	3
1. Кваліфікаційні вимоги до студентів	5
2. Тематичний план навчальної дисципліни	8
3. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами	8
4. Плани лекцій	11
5. Плани семінарських та практичних занять	14
6. Самостійна робота студентів.....	18
7. Індивідуальне завдання.....	20
8. Контрольні запитання для самодіагностики	30
9. Індивідуально-консультативна робота	36
10. Методики активізації процесу навчання.....	36
11. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів	40
12. Рекомендована література	46
12.1. Основна	46
12.2. Додаткова	46
12.3. Ресурси мережі Інтернет.....	46
Додатки.....	47

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"АНАЛІЗ У ГАЛУЗЯХ"
для студентів спеціальності 8.18010014
"Управління фінансово-економічною безпекою"
денної форми навчання**

Укладач **Мішин** Олександр Юрійович

Відповідальний за випуск **Отенко** І. П.

Редактор **Бутенко** В. О.

Коректор **Мартовицька-Максимова** В. А.

План 2014 р. Поз. № 7 ЕВ. Обсяг 54 стор.

Видавець і виготівник – видавництво ХНЕУ, 61166, м. Харків, пр. Леніна, 9а

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи
Дк № 481 від 13.06.2001 р.*